

CMK Gereğince Görevlendirilecek Müdafî ve Vekillere İlişkin Yönetmelik

CMK Müdafî Yön. · No: YON-CMK

Madde 1Amaç

Bu Yönetmeliğin amacı, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince şüpheli veya sanığa görevlendirilecek müdafî ile katılan veya suçtan zarar görene görevlendirilecek vekilin belirlenmesi, görevlendirilme usulü, ücretlerin ödenmesi ve zorunlu müdafîlik sistemine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Madde 2Kapsam

Bu Yönetmelik, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanığın müdafî talebinde bulunması veya müdafî görevlendirilmesinin zorunlu olduğu haller ile katılan veya suçtan zarar görenin vekil talebinde bulunması halinde uygulanacak hükümleri kapsar.

Madde 3Dayanak

Bu Yönetmelik, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 150 nci maddesi ile 234 ve 239 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Madde 4Tanımlar

Bu Yönetmelikte geçen; a) Müdafî: Şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukatı, b) Zorunlu müdafîlik: Kanun gereği şüpheli veya sanık için müdafî görevlendirilmesinin zorunlu olduğu halleri, c) Baro: Görevlendirilecek müdafî ve vekillerin listesini hazırlayan ve görevlendirme yapan meslek kuruluşunu ifade eder.

Madde 5Zorunlu müdafî görevlendirilmesini gerektiren haller

Şüpheli veya sanığın çocuk olması, kendisini savunamayacak derecede bedensel veya ruhsal engelinin bulunması, sağır ve dilsiz olması, alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan yargılanması, tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilmesi veya tutuklu olması hallerinde müdafî görevlendirilmesi zorunludur.

Madde 6İsteğe bağlı müdafî görevlendirilmesi

Zorunlu müdafîlik kapsamına girmeyen hallerde, şüpheli veya sanığın talebi üzerine kendisine müdafî görevlendirilir. Müdafî talebi, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısına, kovuşturma evresinde mahkemeye yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Sözlü talep tutanağa geçirilir.

Madde 7Müdafî listesinin hazırlanması

Barolar, her yıl ocak ayı içinde, CMK müdafî görevlendirilmesinde görev almak isteyen avukatların listesini hazırlar. Listeye kayıt için avukatın en az beş yıl mesleki kıdeme sahip

olması ve CMK eğitimini tamamlamış olması şarttır. Liste, Adalet Bakanlığı ve ilgili Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

Madde 8Görevlendirme usulü

Müdafî görevlendirilmesi, soruşturma evresinde sulh ceza hâkimi, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından yapılır. Görevlendirme kararında; şüpheli veya sanığın kimliği, suçun niteliği, görevlendirme nedeni ve görevlendirilen müdafinin adı ve sicil numarası belirtilir.

Madde 9Baro tarafından görevlendirme

Mahkeme veya hâkim, müdafî görevlendirilmesini derhal ilgili baro başkanlığına bildirir. Baro başkanlığı, CMK listesine kayıtlı avukatlar arasından sıra esasına göre müdafî görevlendirmesi yapar. Görevlendirme yapılan avukatın adı ve sicil numarası aynı gün içinde talep eden mercie bildirilir.

Madde 10Müdafîin görev süresi ve sona ermesi

Görevlendirilen müdafî, soruşturma ve kovuşturma boyunca görevine devam eder. Müdafîin görevi; şüpheli veya sanığın ölümü, müdafîin azli veya istifası, şüpheli veya sanığın kendisinin bir müdafî seçmesi veya zorunlu müdafîlik şartlarının ortadan kalkması hallerinde sona erer.

Madde 11Müdafîin değiştirilmesi

Şüpheli veya sanık, görevlendirilen müdafîin değiştirilmesini talep edebilir. Haklı bir gerekçenin bulunması halinde baro tarafından yeni bir müdafî görevlendirilir. Müdafî değişikliği, yargılamanın uzamasına sebebiyet verecek şekilde kötüye kullanılamaz.

Madde 12Müdafîin yetki ve yükümlülükleri

Görevlendirilen müdafî, şüpheli veya sanığın savunmasını en iyi şekilde yapmakla yükümlüdür. Müdafî, soruşturma dosyasını inceleyebilir, belge örneği alabilir, şüpheli veya sanıkla görüşebilir, duruşmalara katılır ve kanun yollarına başvurabilir. Müdafî, görevini özenle yerine getirmek zorundadır.

Madde 13Müdafî ücreti

CMK gereğince görevlendirilen müdafîye, her yıl Adalet Bakanlığınca belirlenen tarifeye göre ücret ödenir. Ücret, soruşturma ve kovuşturma evreleri için ayrı ayrı belirlenir. Birden fazla şüpheli veya sanığın müdafîliğinin yapılması halinde her bir şüpheli veya sanık için ayrı ücret ödenir.

Madde 14Ücretin ödenme usulü

Müdafî ücreti, görevin sona ermesinden sonra müdafîin talebi üzerine, görevlendirmeyi yapan mercie sunulacak ücret takdir formu ile talep edilir. Mahkeme veya hâkim, müdafîin görevini gereği gibi yerine getirip getirmediğini değerlendirerek ücreti takdir eder ve ödenmesine karar verir.

Madde 15 Ücretin Devlet tarafından karşılanması

CMK müdafî ücretleri, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Yargılama sonunda şüpheli veya sanığın mahkûm olması halinde, ödenen müdafî ücreti yargılama gideri olarak kendisinden tahsil edilir. Ancak şüpheli veya sanığın ödeme gücünün bulunmaması halinde bu giderler Devlet üzerinde bırakılır.

Madde 16 Vekil görevlendirilmesi

Suçtan zarar gören veya katılanın talebi üzerine, kendisine baro tarafından vekil görevlendirilir. Vekil görevlendirilmesinde, müdafî görevlendirilmesine ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Vekil ücreti, katılan veya suçtan zarar görenin haklı çıkması halinde karşı taraftan tahsil edilir.

Madde 17 Müdafî ve vekil listesinden çıkarılma

CMK müdafîlik görevini gereği gibi yerine getirmediği tespit edilen avukat, ilgili baro yönetim kurulu kararıyla CMK listesinden çıkarılır. Görevi kötüye kullandığı veya disiplin ihlali yaptığı belirlenen avukat hakkında ayrıca baro disiplin kuruluna sevk işlemi yapılır.

Madde 18 Eğitim zorunluluğu

CMK müdafîlik görevi yapacak avukatların, Türkiye Barolar Birliği veya barolar tarafından düzenlenen CMK eğitim programlarına katılarak sertifika almış olmaları zorunludur. Eğitim programı; ceza muhakemesi hukuku, delil değerlendirme, müdafî-şüpheli ilişkisi ve etik kurallar konularını kapsar.

Madde 19 Denetim

CMK müdafîlik hizmetleri, ilgili baro ve Adalet Bakanlığı tarafından denetlenir. Denetim sonucunda eksiklik veya aksaklık tespit edilmesi halinde, ilgili baroya gerekli düzeltmelerin yapılması için bildirimde bulunulur.

Madde 20 Yürürlük

Bu Yönetmelik, Resmî Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.